

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 декември 2024 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹ Ноември 2024 г.

През ноември 2024 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 9.3% (9.1% годишно нарастване през октомври 2024 година). В края на ноември 2024 г. *широките пари* са 163.821 млрд. лв. (82.1% от БВП³) при 163.515 млрд. лв. към октомври 2024 г. (82% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през ноември 2024 г. с 9.3% на годишна база (9.3% годишен ръст през октомври 2024 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2024 г. в размер на 199.482 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на ноември 2024 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 135.587 млрд. лв. (68% от БВП), като годишното им увеличение е 10.4% (10.2% годишно повишение през октомври 2024 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 44.644 млрд. лв. (22.4% от БВП) в края на ноември 2024 година. В сравнение със същия месец на 2023 г. те се увеличават с 6.9% (7% годишно повишение през октомври 2024 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 13.2% на годишна база през ноември 2024 година (11.2% годишно повишение през октомври 2024 г.) и в края на месеца достигат 3.838 млрд. лв. (1.9% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 87.105 млрд. лв. (43.7% от БВП) в края на ноември 2024 година. Те се увеличават с 12.2% спрямо същия месец на 2023 г. (11.9% годишен ръст през октомври 2024 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 111.611 млрд. лв. в края на ноември 2024 година. Те се увеличават с 20.1% спрямо същия месец на 2023 г. (15.1% годишно повишение през октомври 2024 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 110.300 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2023 г. с 19.9% (14.7% годишно увеличение през октомври 2024 година). През ноември 2024 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 14.3%, като достигат 104.982 млрд. лв. (13.7% годишно повишение през октомври 2024 година).

В края на ноември 2024 г. кредитите за неправителствения сектор са 102.088 млрд. лв. (51.2% от БВП) при 100.515 млрд. лв. към октомври 2024 г. (50.4% от БВП). През ноември 2024 г. те се увеличават на годишна база с 14.4% (13.8% годишно повишение през октомври 2024 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 119.1 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

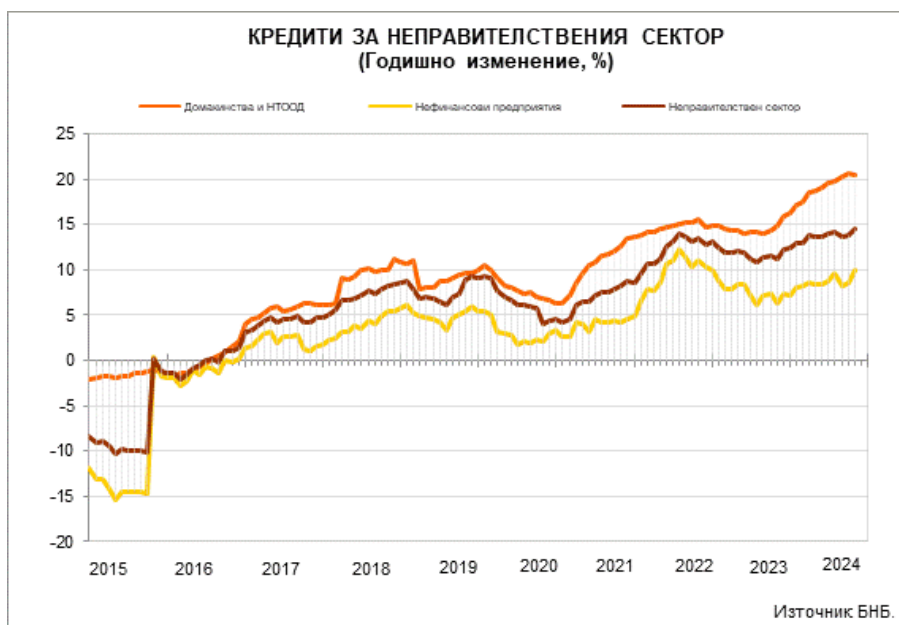
⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 119.1 млн. лв. (в т. ч. 0.6 млн. лв. през ноември 2024 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 10% на годишна база през ноември 2024 г. (8.6% годишно повишение през октомври 2024 г.) и в края на месеца достигат 48.136 млрд. лв. (24.1% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 45.815 млрд. лв. (23% от БВП) в края на ноември 2024 година. Спрямо същия месец на 2023 г. те се увеличават с 20.4% (20.6% годишно повишение през октомври 2024 година). В края на ноември 2024 г. *жилищните кредити* са 24.629 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 26.3% (26.5% годишно увеличение през октомври 2024 година). *Потребителските кредити* възлизат на 19.329 млрд. лв. и се увеличават с 14.8% спрямо ноември 2023 г. (15% годишно повишение през октомври 2024 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 21.5% (19.2% годишно повишение през октомври 2024 г.), като достигат 484.8 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самоаети лица* се увеличават с 16.2% на годишна база през ноември 2024 г. (14.8% годишно повишение през октомври 2024 г.) и в края на месеца са 538.6 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 8.137 млрд. лв. (4.1% от БВП) в края на ноември 2024 година. В сравнение с ноември 2023 г. те се увеличават с 9.7% (9.7% годишно повишение през октомври 2024 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчетаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 88.633 млрд. лв. в края на отчетния месец при 89.429 млрд. лв. в края на октомври 2024 година. Те нарастват с 2.2% в сравнение с ноември 2023 г. (7.1% годишно повишение през октомври 2024 година). През ноември 2024 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 3.9% (7.7% годишен ръст през октомври 2024 г.), като достигат 106.721 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 18.089 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 13.3% (11.2% годишно повишение през октомври 2024 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2021	2022	2023	Октомври 2024	Ноември 2024	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10.7	13.2	8.7	9.1	163,821	9.3
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	16.5	18.6	8.0	9.3	132,144	9.3
1.1. Пари извън ПФИ	16.0	11.7	8.5	7.1	28,539	7.4
1.2. Овърнйт депозити	16.6	20.6	7.9	9.9	103,605	9.9
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-5.6	-5.6	11.7	8.5	31,677	9.3
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-5.9	-5.8	12.1	8.6	31,072	9.5
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	6.3	2.8	-4.2	0.2	604	1.5
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	7.0	16.1	5.6	7.1	88,633	2.2
1.1. Чуждестранни активи	11.3	17.0	7.0	7.7	106,721	3.9
1.2. Чуждестранни пасиви	41.7	22.0	13.8	11.2	18,089	13.3
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	12.5	7.6	15.9	15.1	111,611	20.1
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	11.9	7.4	14.6	14.7	110,300	19.9
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	85.5	-64.9	122.1	37.1	5,318	2847.4
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.8	12.5	12.2	13.7	104,982	14.3
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	66.1	87.7	4408.4	64.4	1,311	45.3
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9.1	14.3	9.5	10.2	135,587	10.4
1. Нефинансови предприятия	8.5	26.6	9.0	7.0	44,644	6.9
2. Финансови предприятия	17.0	17.0	-11.6	11.2	3,838	13.2
3. Домакинства и НТООД	9.0	8.3	11.0	11.9	87,105	12.2
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	8.7	12.7	12.2	13.8	102,088	14.4
2. Финансови предприятия⁵	15.0	19.7	25.9	9.7	8,137	9.7
3. Домакинства и НТООД(=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	13.4	14.6	15.9	20.6	45,815	20.4
3.1. Овърдрафт	-0.5	4.1	3.7	6.0	1,372	4.8
3.2. Жилищни кредити	16.5	17.9	20.5	26.5	24,629	26.3
3.3. Потребителски кредити	12.2	12.3	12.3	15.0	19,329	14.8
3.4. Други кредити	-4.5	5.3	-1.1	19.2	485	21.5
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	5.8	10.8	6.8	14.8	539	16.2

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2021	2022	2023	Октомври 2024	Ноември 2024
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10.7	13.2	8.7	9.1	9.3
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	14.4	6.5	7.5	7.5
1.1. Пари извън ПФИ	2.7	2.1	1.5	1.3	1.3
1.2. Овърнайт депозити	9.5	12.3	5.0	6.2	6.2
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-1.5	-1.2	2.2	1.6	1.8
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-1.5	-1.3	2.2	1.6	1.8
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	7.0	16.1	5.6	7.1	2.2
1.1. Чуждестранни активи	12.9	20.3	8.4	9.2	4.6
1.2. Чуждестранни пасиви	6.0	4.2	2.8	2.1	2.4
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	11.9	7.4	14.6	14.7	19.9
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3.4	-4.3	2.6	1.5	5.6
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.5	11.6	11.9	13.2	14.3
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	11.5	11.6	12.9	14.0
а) Нефинансови предприятия	2.3	4.9	3.5	4.0	4.8
б) Финансови предприятия ³	0.9	1.2	1.8	0.8	0.8
в) Домакинства и НТООД	4.9	5.4	6.2	8.1	8.5

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.